

1	2
АБ «ПОРТО-ФРАНКО»	ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМБАНК»
Банк "Демарк"	ПАТ "КБ "ПРОМЕКОНОМБАНК"
АТ "КБ "ЕКСПОБАНК"	ПАТ КБ «ІНТЕРБАНК»
ПАТ «ГРІН БАНК»	ПАТ "БАНК ФОРУМ"
ПАТ «АКТАБАНК»	АТ БАНК "МЕРКУРІЙ"
ПАТ «КБ «АКТИВ-БАНК»	АТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"
ПАТ "ТЕРРА БАНК"	ПАТ "РЕАЛ БАНК"
ПАТ "КБ "УФС"	ПАТ "КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ДАНІЕЛЬ"
АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА"	АТ "БАНК "ТАВРИКА"
АТ "ЄВРОГАЗБАНК"	АТ "ЕРДЕ БАНК"
	ПАТ «АКБ «БАЗИС»
	ПАТ «Інноваційно-промисловий банк»

Отже, в результаті дослідження виявлено, що банківська система країни має доволі нестабільне становище на світовому ринку надання банківських послуг та встановлено необхідність слідування вимогам Декларації «Про запобігання використанню банківської системи в цілях відмивання грошей, отриманих злочинним шляхом», що була запроваджена Базельським комітетом для запобігання відмиванню «брудних» грошей.

Тому, головним завданням Національного банку будь-якої країни є недопущення ліквідації великих банків і будь-яким можливим і складним способом досягти його оздоровлення.

Література

1. Турбанов А., Тютюнник А., / Банковское дело: Операции, технологии, управление. – М.: Альпина Паблишер. – 2010 р., - 682с.
2. Сміян Л. С., Грек Б. М., Костенко О. М., Нікітін Ю. В., Кононенко Л. М., Нікітін Д. Ю. Правове регулювання банкрутства: підручник / Національна академія управління; Академія муніципального управління / Л.С. Сміян (відп.ред.). — К. : КНТ, 2009. — 461с., с.161-163.
3. Лютий І.О., Криклій А.С., Міщенко В.І., Науменкова С.В., Версаль Н.І. Банківська справа: Навчальний посібник / За заг. ред. проф. Лютого І.О.- К.: Видавництво «Київський університет», 2009. - 392с.

УДК 336.22

Дахно Олена Миколаївна,

*Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка,
заступник завідувача кафедри фінансів і банківської справи, старший викладач*

Климиста Олеся Володимирівна

*Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка,
магістрант*

НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Податки є необхідною ланкою економічних відносин в суспільстві з моменту виникнення держави. Розвиток і зміна форм державного устрою завжди супроводжуються вдосконаленням системи податків, їх витрачають не тільки на

утримання суто державних установ, але й на освіту, охорону здоров'я, культуру, захист навколишнього середовища, на субсидії громадянам і цілим регіонам країни. Не менший вплив система оподаткування має на функціонування й ділову активність підприємницьких структур, які створюють фінансовий потенціал країни, що обумовлює необхідність проведення зваженої податкової політики.

Функціонування будь-якого економічного інструменту завжди оцінюється через його дієвість, ефективність. На сьогоднішній день у науковій літературі немає єдиного підходу до трактування ефективності податків. Вчені економісти по-різному розуміють її зміст. Зустрічаються поняття фіскальної та економічної ефективності податків, проте вони також чітко не визначені, часто використовується лише одне з них, при цьому не розкривається суть самого терміна. Така ситуація ускладнює аналіз ефективності функціонування податків у прагматичній площині.

Ефективна податкова система формується із урахуванням історичного досвіду, особливостей національного господарства, у відповідності до функцій податків та на підставі принципів оподаткування. Вона забезпечує баланс соціальної справедливості та економічної ефективності.

З квітня 2014 року Кабінет міністрів розпочав роботу з підготовки змін до Податкового кодексу. У вересні було оприлюднено проект нової податкової системи держави. Документ передбачає скорочення ПДВ та єдиного соціального внеску (ЄСВ). На думку авторів концепції, діюча податкова система не забезпечує збалансованої податкового навантаження на суб'єкти господарювання. В цілому, реформування податкової системи повинно стимулювати економічні процеси в Україні, згідно проекту податкової реформи пропонується знову ввести диференційовану систему ставок податку на доходи фізосіб (чим більше зарплата, тим вище ставка податку). Також концепція передбачає введення додаткового 5%-ного акцизу на роздрібну торгівлю паливом, пивом, тютюнової та алкогольної продукцією. Крім того, автори концепції пропонують уніфікувати податок на житлову нерухомість (повинні будуть платити всі незалежно від метражу і місцезнаходження об'єкта - 2% від мінімальної зарплати - зараз це 24,36 грн.), а також ввести аналогічну оподаткування комерційної нерухомості.

Уряд планує скасувати туристичний збір, збір за паркування, збору на розвиток виноградарства і хмелярства та ряд інших малозначних зборів і податків.

Але необхідно зазначити, що запропонований проект має певні недоліки. Так скорочення кількості податків та зборів виглядає суто номінальним більшість податків і зборів не скасовуються, а просто трансформуються в інші види шляхом укрупнення платежів. Таке скорочення не призведе до зменшення податкового тиску, а навпаки збільшить адміністративні витрати платників податків. Введення акцизу з роздрібною продажу підакцизних товарів призведе до подвійного оподаткування і суперечить суті акцизного податку. Фінансові, матеріально-технічні та інші витрати держави на адміністрування нового акцизу можуть перевищити доходи від його сплати. Зростуть корупційні ризики. В діючих умовах (низька активність внутрішнього ринку, падіння платоспроможності населення, посилення інфляції) це може спровокувати нелегальну торгівлю підакцизними товарами.

Поточна політична та економічна ситуація в Україні вимагає дуже обережного відношення до проведення податкової реформи, для неї вимагається в першу чергу

політичний консенсус і математичний прорахунок наслідків від змін податків. При цьому автори проекту планують радикальні скорочення і зміни у ставках податків, які формують дохідну частину бюджету - ПДВ і податок на прибуток підприємств. Не уникнув змін і розмір єдиного соціального внеску, який раніше ніхто не хотів знижувати через відсутність надходжень, компенсуючих таке рішення. Концепція податкової реформи пропонує формулу ПДВ у вигляді 7 і 17% замість нинішніх 20%. Передбачається, що 7% ставки ПДВ діятимуть між платниками податку в сфері видобутку, промисловості, оптової торгівлі, а 17% - для неплатників, в роздрібній торгівлі. Нова схема сплати ПДВ, на думку авторів реформи, принесе в бюджет додаткові 70 млрд грн. за рахунок ліквідації тіньових схем. Можливо також зниження роздрібних цін на 2,5%. Окрім скорочення ставки податку пропонується введення т.зв. ПДВ-рахунків, за допомогою яких платники будуть розраховуватися з бюджетом.

В рамках податкової реформи пропонується також майже вповнину скоротити розмір Єдиного соціального внеску (ЄСВ) з 36,77% діючих нині до 18%. ЄСВ сплачує з зарплати роботодавець, і власники давно вимагали від виконавчої влади скоротити його розмір. До складу ЄСВ входять внески на соціальне страхування на випадок безробіття, тимчасової непрацездатності, інвалідності, нещасних випадків на виробництві. Пропонується відновити заявлений ще у 2004 році податок на доходи від депозитів

Всі ці новації, на думку авторів концепції податкової реформи, послужать, в першу чергу, розширенню податкової бази. В основі цих припущень повинні лежати розрахунки, які підтверджують ці висновки. З іншого боку, завжди може трапитися непередбачений, але дуже життєвий варіант: податки знизяться, а надходження до бюджету скоротяться. Якщо просто скоротити ставки податків, тим більше не на відсотки, а в рази, значить, крім розширення податкової бази повинні бути передбачені ще компенсатори втрат. Про це в концепції не говориться нічого. В бажанні залучити бізнес з тіні за рахунок зниження податків є і певний психологічний прорахунок. Бізнес працює в тіні не тільки тому, що боїться за своє благополуччя, але і щоб не платити податки. Не важливо, на яку суму ховаються податкові зобов'язання: це все одно йде в дохід, а не в витрати. Слідуючи цій логіці, частина бізнесу, яка не платила податки при діючих ставках, не платитиме і при знижених. Це поширюється не тільки на мінімізацію ПДВ, а й на сплату ЄСВ - зарплата в конвертах нікуди не дінеться, як би на це не розраховували наші чиновники, мають працювати з наповненням і плануванням бюджету.

Податковий експеримент варто поставити, щоб з'ясувати, чи буде бізнес платити зменшені податки чи віддасть перевагу залишатися в тіні. Шкода тільки громадян, залежних від державних фінансів: якщо в бюджеті скоротиться дохідна частина, то і видаткова зазнає свої зміни.

Ефективність функціонування податків залежить від побудови механізму справляння кожного податку окремо і податкової системи в цілому. Отже ефективність податку розкривається через його фіскальну та економічну ефективність, кожна з яких має певний зміст, критерії, фактори впливу та показники виміру. Деякі науковці зазначають, що податкова політика повинна відповідати трьом критеріям: фіскальна ефективність; економічна ефективність та соціальна справедливість. Економічна ефективність податків - це їх можливість вплинути на

суб'єктів ринку, тобто споживачів, державу, виробників. При цьому держава також може виступати у ролі виробника або споживача.

Наявність тісного зв'язку між фіскальною та економічною ефективністю податку зумовлює існування для них спільних факторів впливу. Необхідно зазначити, що на ефективність будь-якого податку як фіскальну, так і економічну, впливають перш за все елементи податку: суб'єкт, об'єкт, ставка, одиниця оподаткування, база оподаткування, джерело сплати, квота; крім цих елементів податку іноді ще виділяють такий елемент, як податкова пільга.

Підводячи підсумки, можна зазначити, що реформування економіки України в цілому та її податкової системи зокрема є складовою частиною глибоких соціально-економічних перетворень у державі. Враховуючи досвід проведення податкових реформ у розвинених країнах, можна запропонувати такі заходи удосконалення податкової системи України:

1. Основним податковим платежам необхідно надати більшої еластичності в плані диференціації ставок податків, скорочення пільгового оподаткування, гармонізації податків на споживання з податками на особисті доходи і прибутки підприємств.

2. Кардинальних змін заслуговує чинний в Україні порядок справляння податків на споживання; тут йдеться передусім про податок на додану вартість, із якого майже 50% платників мають пільги, що деформує вартісні пропорції в доходах громадян і може мати негативні соціальні наслідки. На мою думку, необхідно скоротити число пільгових категорій з одночасним зниженням ставки податку на додану вартість.

3. Податок на прибуток підприємств недостатньою мірою виконує регулятивні функції, для їх підвищення необхідно диференціювати ставки залежно від розміру отриманого підприємством прибутку, маючи на увазі, що ступінь диференціації не повинен бути надто великим.

4. Досвід розвинених країн переконує, що пільги найчастіше надаються на умовах податкового кредиту. Виходячи з цього можна запропонувати впорядкування податкових пільг в Україні: пільги не повинні бути особистими (надаватися окремим платникам), вони повинні мати цільовий і навіть інвестиційний характер. Суми, отримані підприємствами від відрахувань із податкової бази, а також зменшення податкового зобов'язання мають розглядатися як субсидії і використовуватися на законодавчо встановлені цілі.

Взаємозв'язок між фіскальною та економічною ефективністю податку, вплив різних факторів вимагають дуже обережного, виваженого ставлення управлінців при розробці механізмів справляння податків в побудові податкової системи.

Література

1. Бюджетний менеджмент: Підручник/ В.Федосов, В.Опарін, Л.Сафонова та ін.; За заг. ред. В.Федосова. - К.: КНЕУ, 2004. - 864 с.

2. Ковальчук К., Рева Т. Функція податків та їх реалізація в податковій системі України // Вища школа. - 2008. - №10. - С. 70-83.

3. Система податкових пільг в Україні у контексті європейського досвіду / Соколовська А.М., Єфименко Т.І., Луніна І.О. та ін. - К.: НДФІ, 2006. - 320 с.

4. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>.